

prima instanță: Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău
Judecător: Oleg Melniciuc
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău
Judecători: M.Guzun, Iu.Cotruță, N.Simciuc

dosarul nr. 3ra-374/18

DECIZIE

30 mai 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

Având în componența sa:

Președintele ședinței, judecător:
judecători:

Iulia Sîrcu
Galina Stratulat
Nicolae Craiu
Dumitru Mardari
Dumitru Visternicean

examinând recursurile declarate de către Inspectoratul General al Poliției de Frontieră și Tașlic Lilia,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Tașlic Lilia împotriva Departamentului Poliției de Frontieră (în prezent Inspectoratul General al Poliției de Frontieră), intervenient accesoriu Casa Națională de Asigurări Sociale privind calcularea și achitarea indemnizației de maternitate și a indemnizației lunare pentru creșterea copilului până la vârsta de 3 ani, repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată,
împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 13 iunie 2017,

c o n s t a t ă :

La 16 septembrie 2016, Tașlic Lilia a depus cerere de chemare în judecată împotriva Departamentului Poliției de Frontieră (în prezent Inspectoratul General al Poliției de Frontieră), intervenient accesoriu Casa Națională de Asigurări Sociale (în continuare CNAS) privind calcularea și achitarea indemnizației de maternitate și a indemnizației lunare pentru creșterea copilului până la vârsta de 3 ani, repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că, la 14 septembrie 2012 s-a căsătorit cu Tașlic Nestor – Artur, iar din căsătorie și viață în comun au un copil minor – xxxx, născut la xxxx.

A menționat reclamanta că nu este angajată în câmpul muncii și se află la întreținerea soțului, Tașlic Nestor – Artur, care la rândul său, activează în cadrul Departamentului Poliției de Frontieră.

La 22 iulie 2016 a depus către angajatorul soțului – Departamentul Poliției de Frontieră o cerere, prin care a solicitat stabilirea, calcularea și achitarea indemnizației pentru concediul de maternitate și indemnizației lunare pentru îngrijirea copilului până la vârsta de 3 ani, însă prin răspunsul pârâtei din 18 august 2016 i-a fost refuzat, din motiv că obligația de a achita indemnizația pentru concediul de maternitate și indemnizația lunară pentru îngrijirea copilului până la vârsta de 3 ani îi revine Casei Naționale de Asigurări Sociale.

Consideră că răspunsul pârâtului este ilegal, deoarece contravine prevederilor art. 123, 124 alin. (1) și (2) Codul muncii, ale Legii cu privire la indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale și ale Legii privind sistemul public de asigurări sociale.

A indicat reclamanta că pârâtul interpretează abuziv prevederile legii ca fiind una discriminatorie și consideră că nejustificat este privată de valorificarea deplină a unui drept recunoscut de lege.

Din considerentul că prin acțiunile sale ilegale pârâtul i-a provocat reclamantei suferințe psihice, cauzându-i un prejudiciu moral pe care îl estimează la suma de 10 000 lei, ultima a depus prezenta cerere de chemare în judecată, solicitând obligarea Departamentului Poliției de Frontieră de a stabili, calcula și achita indemnizația de maternitate, indemnizația lunară pentru creșterea copilului până la vârsta de 3 ani, precum și încasarea din contul Departamentului Poliției de Frontieră în beneficiul său a prejudiciului moral în sumă de 10000 lei și a cheltuielilor de judecată în sumă de 6000 lei (f.d.4-9).

Prin hotărârea Judecătoriei Râșcani mun. Chișinău din 23 decembrie 2016, cererea de chemare în judecată depusă de Tașlic Lilia a fost admisă parțial, fiind obligat Departamentul Poliției de Frontieră să-i calculeze și să-i achite reclamantei Tașlic Lilia indemnizația de maternitate în legătură cu nașterea copilului xxxx, născut la xxxx. Suplimentar, s-a dispus încasarea din contul Departamentului Poliției de Frontieră în beneficiul reclamantei Tașlic Lilia a cheltuielilor de judecată sub formă de cheltuieli pentru acordarea asistenței juridice în sumă de 1800 lei. În rest, pretențiile din cererea de chemare în judecată privind obligarea Departamentului Poliției de Frontieră de a stabili, calcula și achita reclamantei Tașlic Lilia a indemnizației lunare pentru creșterea copilului xxxx până la vârsta de 3 ani, repararea prejudiciului moral cauzat în sumă de 10 000 lei și a cheltuielilor de judecată în mărime de exced suma de 1800 lei, au fost respinse ca fiind nefondate (f.d.68).

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 13 iunie 2017 au fost respinse apelurile declarate de către Departamentului Poliției de Frontieră și de către Tașlic Lilia (f.d.125).

Invocând netemeinicia și ilegalitatea deciziei enunțate, la 30 august 2017, Inspectoratul General al Poliției de Frontieră a contestat-o cu recurs, solicitând admiterea acestuia, casarea parțială a deciziei Curții de Apel Chișinău din 13 iunie 2017 și a hotărârii Judecătoriei Râșcani mun. Chișinău din 23 decembrie 2016 în partea admiterii pretenției reclamantei Tașlic Lilia, cu pronunțarea în această parte a unei noi hotărâri, prin care cerere de chemare în judecată depusă de către Tașlic Lilia să fi respinsă ca fiind neîntemeiată.

În susținerea recursului a indicat că la caz, atât decizia instanței de apel cât și hotărârea primei instanțe în partea contestată sunt ilegale și neîntemeiate și care urmează a fi casate, pe motiv că nu a fost aplicată legea care trebuia să fie aplicată și s-a interpretat în mod eronat legea și, anume instanțele ierarhic inferioare eronat și contrar art. 46 alin. (1) al Legii nr.780 din 27 decembrie 2001 privind actele legislative, au aplicat retrospectiv prevederile art. 47 al Legii nr. 283 din 28 decembrie 2011 cu privire la Poliția de frontieră care au intrat în vigoare la 12 decembrie 2016, ceea ce este inadmisibil.

A precizat că atribuția de stabilire și achitare a indemnizației de maternitate soției aflate la întreținerea soțului până la completarea art.47 al Legii nr. 283 din 28 decembrie 2011 cu privire la Poliția de Frontieră, se atribuie CNAS, iar concluziile instanțelor judecătorești cu privire la temeinicia cerințelor intimitei și obligarea Departamentului Poliției de Frontieră la calcularea și achitarea indemnizației de maternitate le consideră ca fiind greșite.

În rezultat, instanțele de judecată ierarhic inferioare s-au eschivat de la exercitarea obligației impusă prin lege, de înfăptuire a actului de justiție, au examinat superficial circumstanțele cauzei, nu au intrat în esența litigiului și nu au apreciat toate circumstanțele și probele existente ale cauzei, pronunțând hotărâri neîntemeiate de admitere parțială a cererii de chemare în judecată, astfel fiindu-i încălcat în mod direct dreptul la judecarea în mod echitabil a cauzei (f.d.135-138).

La 30 august 2017, manifestând dezacord față de decizia instanței de apel, Tașlic Lilia a contestat-o cu recurs, solicitând admiterea acestuia, casarea parțială a deciziei Curții de Apel Chișinău din 13 iunie 2017 și a hotărârii Judecătoriei Râșcani mun. Chișinău din 23 decembrie 2016 în partea respingerii pretențiilor reclamantei privind obligarea Inspectoratului General al Poliției de Frontieră de a stabili, calcula și achita indemnizația lunară pentru creșterea copilului până la vârsta de 3 ani și în partea admiterii parțiale a pretenției privind încasarea cheltuielilor de judecată, cu pronunțarea în aceste părți a unei noi hotărâri, prin care cererea de chemare în judecată să fie admisă în sensul declarat.

În motivarea recursului, Tașlic Lilia a invocat încălcarea de către instanța ierarhic inferioară a prevederilor art.6 par.1 CEDO. Totodată, a indicat faptul că instanța de apel nu s-a expus asupra argumentelor suplimentare invocate prin cererea de anexare a probelor, nu a aplicat prevederile legii civile care urmau să fie aplicate și a aplicat prevederile legii civile ce nu trebuiau aplicate (f.d.139-145).

La 26 februarie 2018, Curtea Supremă de Justiție a expedit în adresa intimaților copiile cererilor de recurs, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referințelor (f.d.148).

La 19 martie 2018, Tașlic Lilia a depus referință în care menționează că recursul declarat de către Inspectoratul General al Poliției de Frontieră nu se încadrează în prevederile legale, motiv pentru care urmează a fi declarat inadmisibil (f.d.150).

La 21 martie 2018, Inspectoratul General al Poliției de Frontieră a depus referință asupra recursului declarat de către Tașlic Lilia, în care a menționat că pretențiile ultimei sunt neîntemeiate, motiv pentru care solicită respingerea recursului ca fiind inadmisibil (f.d.153).

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursurile înaintate de către Inspectoratul General al Poliției de Frontieră și Tașlic Lilia sunt declarate în termen, având în vedere faptul că, la dosar nu există probe care ar confirma faptul că recurenții ar fi recepționat decizia motivată a Curții de Apel Chișinău din 13 iunie 2017.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 18 aprilie 2018, recursurile declarate de către Inspectoratul General al Poliției de Frontieră și Tașlic Lilia au fost considerate admisibile și fără a prejudicia fondul s-a dispus judecarea acestora de către completul din 5 judecători.

În conformitate cu art. 441 Codul de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în cererile de recurs și în referințe, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că cererea de recurs declarată de Inspectoratul General al Poliției de Frontieră este neîntemeiată și urmează a fi respinsă, iar cererea de recurs depusă de către Tașlic Lilia este întemeiată și care urmează a fi admisă, cu casarea parțială a deciziei instanței de apel în partea respingerii pretenției privind obligarea Inspectoratului General al Poliției de Frontieră de a stabili, calcula și achita reclamantei Tașlic Lilia indemnizația lunară pentru creșterea copilului până la vârsta de 3 ani, și în partea admiterii parțiale a pretenției privind încasarea cheltuielilor de judecată cu remiterea pricinii în aceste părți spre rejudecare în instanța de apel. În rest, decizia instanței de apel urmează a fi menținută.

În favoarea concluziei enunțate se invocă următoarele argumente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) CPC, instanța după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, precum și încheierile atacate cu recurs.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

După cum denotă actele cauzei, la 14 septembrie 2012 reclamanta Mîndreanu Lilia (după căsătorie Tașlic Lilia) s-a căsătorit cu Tașlic Nestor – Artur (f.d.18), iar din căsătorie și viață în comun au un copil minor – xxxx, născut la xxxx (f.d.20).

La fel, s-a constatat că, reclamanta Tașlic Lilia nu este angajată în câmpul muncii și se află la întreținerea soțului, Tașlic Nestor – Artur, care la rândul său, activează în bază de contract din 23 ianuarie 2015 în cadrul Inspectoratului General al Poliției de Frontieră (f.d 21,22-25,36,37).

Tot actele cauzei atestă că la 22 iulie 2016 reclamanta Tașlic Lilia a depus către angajatorul soțului – Departamentul Poliției de Frontieră (în prezent Inspectoratul General al Poliției de Frontieră) o cerere, solicitând stabilirea, calcularea și achitarea indemnizației pentru concediul de maternitate și indemnizației lunare pentru îngrijirea copilului până la vârsta de 3 ani (f.d.14-15), însă prin răspunsul pârâtei Inspectoratul General al Poliției de Frontieră din 18 august 2016 i-a fost refuzat în admiterea cerințelor, din motiv că obligația de a achita indemnizația pentru concediul de maternitate și indemnizația lunară pentru îngrijirea copilului până la vârsta de 3 ani îi revine Casei Naționale de Asigurări Sociale (f.d.16).

Din considerentul că după cum invocă reclamanta că, răspunsul pârâtului este ilegal, deoarece contravine prevederilor art. 123, 124 alin. (1) și (2) Codul muncii, ale Legii cu privire la indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale și ale Legii privind sistemul public de asigurări sociale și prin acțiunile sale ilegale pârâtul i-a provocat suferințe psihice, cauzându-i un prejudiciu moral, ultima a depus prezenta cerere de chemare în judecată, solicitând obligarea Departamentului Poliției de Frontieră de a stabili, calcula și achita indemnizația de maternitate, indemnizația lunară pentru creșterea copilului până la vârsta de 3 ani, precum și încasarea din contul Departamentului Poliției de Frontieră în beneficiul său a prejudiciului moral în sumă de 10000 lei și a cheltuielilor de judecată în sumă de 6000 lei (f.d.4-9).

Fiind investită cu judecarea pricinii în cauză, prima instanță a ajuns la concluzia temeiniciei acțiunii pe care a admis-o parțial, soluția fiind întemeiată pe faptul că indemnizația de maternitate derivă din raporturile de muncă și prin urmare este susceptibilă încasării din contul angajatorului, în speță a Inspectoratului General al Poliției de Frontieră în subordinea căruia activează salariatul (reclamantul) la momentul înaintării acțiunii în instanța de judecată, dacă legea nu prevede altfel.

Corespunzător, instanța de fond a ajuns la concluzia:

- temeiniciei parțiale a pretențiilor din cererea de chemare în judecată privind obligarea Departamentului Poliției de Frontieră de a stabili, calcula și achita reclamantei Tașlic Lilia indemnizația de maternitate în legătură cu nașterea copilului xxxx și dispunerii încasării din contul Departamentului Poliției de Frontieră în beneficiul reclamantei Tașlic Lilia a cheltuielilor pentru acordarea asistenței juridice în sumă de 1800 lei și,
- netemeiniciei pretențiilor din cererea de chemare în judecată privind obligarea Departamentului Poliției de Frontieră de a stabili, calcula și achita reclamantei Tașlic Lilia indemnizația lunară pentru creșterea copilului xxxx până la vârsta de 3 ani, repararea prejudiciului moral cauzat în sumă de 10 000 lei și încasării cheltuielilor de judecată în mărime de exced suma de 1800 lei (f.d.71-74).

Judecând apelurile declarate de către Departamentul Poliției de Frontieră și Tașlic Lilia, instanța de apel le-a respins și a menținut hotărârea primei instanțe.

În consolidarea soluției adoptate, instanța de apel a conchis că concluzia primei instanțe despre necesitatea admiterii parțiale a cererii de chemare în judecată este justă, ea avînd la bază cumulul dovezilor administrate în cadrul dezbaterilor judiciare, cărora le-a fost dată aprecierea juridică cuvenită, conform cerințelor art. 130 CPC (f.d.126-132).

Instanța de recurs menționează că, decizia Curții de Apel Chișinău din 13 iunie 2017, a fost contestată de către:

- recurentul Inspectoratul General al Poliției de Frontieră în partea admiterii pretenției reclamantei Tașlic Lilia privind obligarea Departamentului Poliției de Frontieră să-i calculeze și să-i achite reclamantei Tașlic Lilia indemnizația de maternitate în legătură cu nașterea copilului xxxx și de
- recurenta Tașlic Lilia în partea respingerii pretențiilor privind obligarea Departamentului Poliției de Frontieră de a stabili, calcula și achita indemnizația lunară pentru creșterea copilului până la vârsta de 3 ani și în partea admiterii parțiale a pretenției privind încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin urmare, prin prima art. 442 alin. (1) CPC, care statuează expres că *judecînd recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărîrii atacate, fără a administra noi dovezi*, prezenta cauză urmează a fi examinată sub aspectul legalității și temeiniciei deciziei în părțile enunțate.

Cu referire la recursul declarat de către Inspectoratul General al Poliției de Frontieră, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră oportun de a reitera în prezenta speță prevederile art. 1 din Legea privind sistemul public de asigurări sociale nr. 489 din 08 iulie 1999 din care rezultă că următoarele noțiuni au următoarea semnificație: asigurat – persoană fizică aptă pentru muncă, cu domiciliul sau reședința în Republica Moldova, avînd obligația de a plăti contribuții de asigurări sociale în vederea beneficiii de dreptul pentru prevenirea, limitarea sau înlăturarea riscurilor sociale prevăzute de lege; indemnizație de maternitate – formă de protecție socială ce constă dintr-o sumă de bani acordată prin sistemul public de asigurări sociale femeilor asigurate, precum și celor care au încetat plata contribuției de asigurări sociale în condițiile prevăzute de lege, în caz de naștere a copilului.

Din prevederile art. 2 din aceeași lege rezultă că dreptul la asigurări sociale este garantat de stat și se exercită, în condițiile legii, prin sistemul public de asigurări sociale.

Totodată, prevederile art. 3 lit. e) din Legea vizată prevede că, sistemul public de asigurări sociale (denumit în continuare sistem public) se organizează și funcționează avînd ca principii de bază: principiul contributivității, conform

căruia fondurile de asigurări sociale se constituie pe baza contribuțiilor datorate de persoanele fizice și juridice participante la sistemul public; drepturile de asigurări sociale se cuvin pe temeiul contribuțiilor de asigurări sociale plătite.

Din prevederile art. 124 alin. (1) Codul muncii rezultă că femeilor salariate și ucenicilor, precum și soțiilor aflate la întreținerea salariaților, li se acordă un concediu de maternitate ce include concediul prenatal cu o durată de 70 de zile calendaristice (în cazul sarcinilor cu 3 și mai mulți feți – 112 zile calendaristice) și concediul postnatal cu o durată de 56 de zile calendaristice (în cazul nașterilor complicate sau nașterii a doi sau mai mulți copii – 70 de zile calendaristice), plăindu-li-se pentru această perioadă indemnizații în modul prevăzut la art.123 alin.(2).

Astfel, din prevederea legală enunțată, rezultă că de dreptul la plata indemnizațiilor prevăzute la art.123 alin.(2) din Codul muncii îl au, inclusiv, soțiile aflate la întreținerea salariaților.

Prevederi similare se regăsesc și în art. 16 alin. (1) din Legea privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale nr. 289 din 22 iulie 2004, care statuează că asiguratele, soțiile aflate la întreținerea soților salariați și șomerele care s-au aflat la evidență în instituțiile medico-sanitare din Republica Moldova, care au dreptul la concediu de maternitate, ce include concediul prenatal și concediul postnatal, beneficiază de indemnizație de maternitate.

Iar conform art. 7 alin. (13) din aceeași lege, baza de calcul al indemnizației de maternitate acordate soțiilor aflate la întreținerea soților asigurați o constituie venitul mediu lunar asigurat al soțului, determinat în condițiile prezentului articol.

Din prevederile art. 41 lit. c) din Legea privind sistemul public de asigurări sociale nr. 489 din 08 iulie 1999 rezultă că asigurații din sistemul public au dreptul, în afară de pensie, la: indemnizație de maternitate.

Aceleași prevederi se regăsesc și în art. 5 alin. (1) lit. d) din Legea privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale nr. 289 din 22 iulie 2004.

Aceste prevederi legale au fost dezvoltate în Regulamentul cu privire la condițiile de stabilire, modul de calcul și de plată a indemnizațiilor pentru incapacitate temporară de muncă și altor prestații de asigurări sociale, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 108 din 03 februarie 2005.

Astfel, conform pct. 19 din Regulamentul vizat, indemnizația de maternitate femeilor asigurate, ucenicilor (în continuare – femei asigurate) și soțiilor aflate la întreținerea soților asigurați se stabilesc de către structurile teritoriale de asigurări sociale.

Iar conform art. 49¹ din același Regulament (în vigoare la data examinării cauzei în recurs), soția care se află la întreținerea soțului asigurat beneficiază de indemnizație de maternitate dacă, la data acordării concediului de maternitate, nu este angajată în câmpul muncii, fapt confirmat prin carnetul de muncă sau prin declarația scrisă pe proprie răspundere (anexa nr. 6) că nu realizează venit asigurat și nu este persoană asigurată de riscul respectiv.

Din prevederile art. 37 alin. (4) din Legea cu privire la activitatea Poliției și statutul polițistului (în vigoare până la 07 iulie 2017) rezultă că, concediul de maternitate, inclusiv pentru soția polițistului care se află la întreținerea acestuia, se acordă conform dispozițiilor generale. Baza de calcul și cuantumul indemnizațiilor acordate pentru perioada aflării în concediile prevăzute la alin.(4) se stabilesc în modul și condițiile prevăzute de Legea nr.289-XV din 22 iulie 2004 privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale, similar persoanelor asigurate. Indemnizațiile acordate pentru perioada aflării în concediile prevăzute la alin.(4) se plătesc la locul de serviciu al polițistului din bugetul de stat.

Aceleași prevederi se regăsesc și în art. 47 din Legea cu privire la Poliția de frontieră.

Raportând normele legal enunțate la circumstanțele speței deduse judecății, Colegiul judiciar consideră întemeiată concluzia instanțelor ierarhic inferioare privind necesitatea admiterii pretenției reclamantei Tașlic Lilia, în partea ce se referă la obligarea Departamentului Poliției de Frontieră (în prezent Inspectoratul General al Poliției de Frontieră) de a stabili, calcula și achita reclamantei indemnizația de maternitate, or, angajații Inspectoratului General al Poliției de Frontieră sunt asigurați în sistemul public de asigurări sociale de stat prin efectul legii, iar viața, sănătatea și bunurile angajaților Polițiștilor de frontieră precum și persoanele aflate la întreținerea acestora sânt supuse asigurării obligatorii de stat în modul stabilit de legislație. Aceasta deoarece odată ce Ministerul Afacerilor Interne și Inspectoratul General al Poliției de Frontieră reprezintă două entități juridice distincte, și pe cale de consecință au atribuții și surse de finanțare diferite, debitor al obligației de achitare a sumelor bănești ce rezultă din raporturile de muncă este entitatea în subordinea căruia activează creditorul obligației la momentul înaintării acțiunii în modul prevăzut de lege.

Astfel, nu pot fi reținute argumentele recurentului Inspectoratul General al Poliției de Frontieră precum că obligația de a stabili, calcula și achita reclamantei Tașlic Lilia indemnizația de maternitate îi revine Casei Naționale de Asigurări Sociale, deoarece ținând cont de modificările operate în legislația internă, anume angajatorului îi revine obligațiunea de a achita indemnizațiile de îngrijire a copilului minor dacă soția polițistului este aflată la întreținerea acestuia.

În circumstanțele relevate și în contextul nomelor de drept citate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție în mod cert constată că, recurenta-reclamantă Tașlic Lilia, neangajată în câmpul muncii, neasigurată social în alte condiții și aflată la întreținerea soțului are dreptul la indemnizația de maternitate în legătură cu nașterea copilului minor, de la locul de serviciu al soțului Tașlic Nestor – Artur, colaborator al Inspectoratului General al Poliției de Frontieră, din bugetul de stat.

Or, în condițiile în care recurenta-reclamantă se află la întreținerea soțului, anume angajatorului, adică Inspectoratului General al Poliției de Frontieră, îi revine obligațiunea de a-i stabili, calcula și achita recurteii-reclamante

indemnizația de maternitate, deoarece soțul Lilies Tașlic – Tașlic Nestor – Artur, care este unicul întreținător este colaborator al Inspectoratului General al Poliției de Frontieră, iar după cum s-a menționat supra atât angajații Inspectoratului General al Poliției de Frontieră, cât și soțiile acestora aflate la întreținerea lor, prin efectul legii sunt asigurați în sistemul public obligatoriu de la bugetul de stat, respectiv beneficiază de indemnizația de maternitate.

Din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de către Inspectoratul General al Poliției de Frontieră.

Cu referire la recursul declarat de către Tașlic Lilia, Colegiul judiciar relevă următoarele.

În conformitate cu art. 373 alin. (1), (2) și (5) CPC, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță. În limitele apelului instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea pricinii, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces. Instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Totodată, potrivit art. 390 alin. (1) lit. d), e) și f) CPC, decizia instanței de apel trebuie să conțină expunerea succintă a hotărârii primei instanțe, a motivelor cererii de apel, a noilor probe, lămuririle participanților la procesul în apel; motivele concluziilor instanței de apel și referirea la legea guvernantă; concluziile instanței de apel în urma examinării apelului.

Analizând conținutul deciziei contestate, în raport cu prevederile legale menționate, Colegiul conchide că instanța de apel, judecând apelul, a trecut în mod superficial asupra circumstanțelor pricinii, fără a se expune asupra tuturor solicitărilor reclamantei Tașlic Lilia, inclusiv nu s-a expus asupra argumentelor suplimentare a reclamantei-apelante invocate prin cerere de anexare a probelor la cererea de apel (f.d.96), or, recurenta Tașlic Lilia a depus cerere de chemare în judecată solicitând inclusiv obligarea intimatului Departamentul Poliției de Frontieră (în prezent Inspectoratul General al Poliției de Frontieră) de a stabili, calcula și achita indemnizația de maternitate, indemnizația lunară pentru creșterea copilului până la vârsta de 3 ani și încasarea cheltuielilor de judecată (f.d.4-9).

Instanța de apel, însă, s-a expus în motivare doar asupra temeiniciei cerinței reclamantei privind stabilirea, calcularea și achitarea indemnizației de maternitate nu și asupra temeiniciei sau netemeiniciei cerinței reclamantei privind stabilirea, calcularea și achitarea indemnizației pentru creșterea copilului minor până la vârsta de 3 ani. La fel, instanța de apel nu s-a expus în nici un fel asupra pretenției privind încasarea cheltuielilor de judecată.

Aceste fapte indică la examinarea unilaterală a pricinii, ce constituie o încălcare a dreptului recurente Tașlic Lilia de a se bucura de drepturile sale

procedurale în condițiile normelor în vigoare, precum și a principiului egalității armelor în proces.

În această ordine de idei, este cert că omiterea aspectelor menționate de către instanța de apel, direct indică la examinarea superficială a apelului, fără a fi supusă controlului temeinicia și corectitudinea soluției date de prima instanță în părțile respective prin prisma prevederilor legale, aplicabile cazului.

În speță, prezintă relevanță și faptul că folosirea criteriilor pentru determinarea corectă a naturii juridice a litigiului dat, reieșind din specificul acestui, presupune prin sine lămurirea completă și pe bază de dovezi certe a situației de fapt și de drept, care, este diferită de la caz la caz.

Iar în sensul art. 6 alin. (1) al Convenției, noțiunea de proces echitabil impune ca instanța de judecată să nu-și motiveze doar sumar hotărârea sa, ci să examineze efectiv problemele esențiale care-i sunt supuse aprecierii și să nu se mulțumească de a proba pur și simplu concluziile uneia dintre părți.

Din aceste considerente, Colegiul constată încălcarea cu certitudine de către instanța inferioară a normelor procedurale și anume omiterea de a se expune asupra tuturor solicitărilor recurente, ceea ce este inadmisibil, or, circumstanțele relatate determină încălcarea dreptului la un proces echitabil, fapt reflectat și de jurisprudența CEDO, iar în scopul stabilirii temeiniciei sau netemeiniciei cerinței date, era indispensabil, alături de cele constatate, de a se expune și în privința acestora.

Aici, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție relevă, că decizia instanței de apel, trebuie să corespundă tuturor normelor de drept, să fie clară, înțeleasă de părțile implicate în proces, și să răspundă în mod expres la toate cererile și obiecțiile formulate de apelant și intimat (Principiul nr. 6 al Recomandării nr. R (84) 5 privind principiile de procedură civilă menite pentru ameliorarea justiției adoptată de Comitetul Miniștrilor al Consiliului Europei la 28 februarie 1984).

Astfel, formulările din conținutul deciziei trebuie să corespundă exigențelor de corectitudine, certitudine, deplinătate, claritate, consecutivitate, logică, elocvență, lipsă de rezerve (necondiționalitate), oficialitate și relevanță.

Atunci, când instanța de apel, examinând apelul și adoptă o decizie prin care menține hotărârea primei instanțe, urmează a ține cont de faptul, că instanța de apel este obligată să examineze pricina, în limita pretențiilor înaintate de reclamant.

Sub aspectul celor relatate se constată că soluția instanței de apel nu conține o argumentare clară din care să rezulte procesul deliberării și adoptării soluției la care s-a ajuns, astfel instanța de recurs fiind în imposibilitate să exercite controlul judiciar asupra unei asemenea soluții și să verifice temeinicia și legalitatea hotărârii atacate cu privire la oricare dintre motivele prevăzute de lege.

Distinct de cele mai sus arătate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că decizia instanței de apel urmează a fi casată în părțile respective cu remiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel.

În același timp, instanța de recurs menționează că, instanța de apel la reexaminarea pricinii trebuie să trateze separat fiecare dintre cerințele înaintate de recurenta Tașlic Lilia.

Din considerentele menționate Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de către Inspectoratul General al Poliției de Frontieră și de a admite recursul declarat de către Tașlic Lilia sub aspectele sus – enunțate.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) și c) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de către Inspectoratul General al Poliției de Frontieră.

Se admite recursul declarat de către Tașlic Lilia.

Se casează parțial decizia Curții de Apel Chișinău din 13 iunie 2017 în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Tașlic Lilia împotriva Departamentului Poliției de Frontieră (în prezent Inspectoratul General al Poliției de Frontieră), intervenient accesoriu Casa Națională de Asigurări Sociale privind calcularea și achitarea indemnizației de maternitate și a indemnizației lunare pentru creșterea copilului până la vârsta de 3 ani, repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată, în partea respingerii pretenției privind obligarea Departamentului Poliției de Frontieră (în prezent Inspectoratul General al Poliției de Frontieră) de a stabili, calcula și achita reclamantei Tașlic Lilia indemnizația lunară pentru creșterea copilului până la vârsta de 3 ani, și în partea admiterii parțiale a pretenției privind încasarea cheltuielilor de judecată cu remiterea pricinii în aceste părți spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

În rest, decizia Curții de Apel Chișinău din 13 iunie 2017 se menține.

Decizia în partea respingerii recursului Inspectoratului General al Poliției de Frontieră și menținerii deciziei Curții de Apel Chișinău din 13 iunie 2017 este irevocabilă, iar în partea remiterii pricinii spre rejudecare nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecător:

Iulia Sîrcu

judecători:

Galina Stratulat

Nicolae Craiu

Dumitru Mardari

Dumitru Visternicean